

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Historia das artes do espectáculo
DISCIPLINA	Historia das artes do espectáculo II
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Escenografía
ITINERARIO	
CURSO	3º
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Teoría e historia das artes escénicas
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Santiago Prego Cabeza
DOCENTES	Nome e apelidos: Roberto Pascual Rodríguez Horario titorías: Despacho: Departamento de Teoría e historia das Artes escénicas Contacto: robertopascual@edu.xunta.gal
	Nome e apelidos: Horario titorías: Despacho: Contacto:
DESCRICIÓN	Estudo das raíces e do desenvolvemento teórico e estético das diferentes formas do espectáculo, principalmente teatro, danza, ópera e circo a través da historia e atendendo á especificidade das competencias do perfil profesional do escenógrafo.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Non se establecen
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☐ Portugués ☐

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE ESPECIALIDADE	
EE5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.

EE6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Comprensión científica do significado e alcance disciplinar da Historia das Artes do espectáculo no contexto dos estudos literarios, teatrais, filosóficos e artísticos.	T4, T8, X8, EE5, EE6
2. Adquisición e dominio dos elementos terminolóxicos e conceptuais correspondentes aos núcleos temáticos da disciplina.	T2, T4, T8, X4, EE5, EE6
3. Adquisición e dominio de coñecementos teóricos e dos recursos metodolóxicos para o estudo sistemático das artes escénicas na súa historia.	T2, T7, T8, X4, X8, EE5, EE6
4. Adquisición e desenvolvemento de capacidades básicas e técnicas de análise e investigación no marco da disciplina.	T2, T8, T11, X6, EE5, EE6
5. Proxección da disciplina e dos seus aportes científicos, metodolóxicos e profesionais no ámbito da cultura e da creación artística escenográfica	T8, T11, X7, X8, EE5, EE6
6. Coñecemento do teatro e outras artes do espectáculo con vinculación á escenografía desde as orixes ata os nosos días.	T2, X4, EE5, EE6
7. Coñecemento específico de nocións básicas da historia do teatro e outras artes escénicas nos contextos máis próximos (Galicia).	X7, EE5, EE6
8. Comprensión e utilización das características do teatro e doutras artes escénicas nas distintas épocas históricas co fin de comprender unha idea de evolución que guía a historia da arte dramática desde os conceptos de ruptura e revolución.	T11, X8, EE5, EE6

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓN 2h
1. A posta en escena moderna e os grandes paradigmas da historia da Interpretación.	1.1. A dirección de escena moderna desde os Meiningen, 1.2. Os teatros da arte. Stanislavski. 1.3. Teatralidade e marxismo: as achegas técnicas de Piscator e o teatro épico de Brecht. 1.4. Grotowski e o teatro ritual. A antropoloxía teatral de Barba. 1.5. Happenings e performances. O posdrama.	4
2. Teatro Oriental. Perspectiva desde a escenografía.	2.1. Introdución ao teatro oriental. 2.2. Bali: Wayang, Barong, Rangda e Topeng 2.3. India: Barathanatyan, Kathak e Kathakali. Outros xéneros. 2.4. China: A ópera chinesa e outras artes do espectáculo 2.5. Xapón: Noh, Kyogen, Kabuki, Bunraku. Outros xéneros. 2.6. Influencia do teatro oriental na escenografía.	8
3. Historia da danza e das artes do movemento. Perspectiva desde a escenografía.	3.1. Concepto de danza. 3.2. A danza na antigüidade, Idade Media e Renacemento. 3.3. Orixe e desenvolvemento do ballet 3.4. Os precursores da danza moderna 3.5. Os pioneiros da danza moderna 3.6. Os fundadores da danza moderna 3.7. A danza contemporánea 3.8. A danza contemporánea en Galicia 3.9. O escenógrafo e a danza	6
4. O teatro musical	4.1. Orixe do teatro musical 4.2. Nacemento do musical americano. Dos minstrels a Broadway 4.3. A época dourada 1943-1968. De Oklahoma! a Hair 4.4. Os anos 70. Michael Bennett e Stephen Sondheim. 4.5. A ópera pop 4.6. A escenografía e o musical: a franquicia anglosaxona e a creación.	8
5. O espectáculo multimedia. Perspectiva desde a escenografía.	5.1. Concepto e tipoloxías do teatro dixital.	4
TOTAL SESIÓNS		30

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	4		4
Exposición maxistral			
Exposición práctico-teórica	30	5	35
Práctica individual	16	15	31
Práctica colectiva	6		6
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais		6	6
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras			
Actividades de avaliación. Revisión	4	4	8
TOTAL	60	30	90
PORCENTAXE	66%	33%	

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Actividades introductorias	Presentación de cada núcleo temático da materia indicando competencias a acadar e plan de traballo.
Exposición práctico-teórica	Exposición por parte do profesor dos núcleos temáticos básicos da disciplina a través da consideración e análise de casos prácticos, documentos de diverso tipo e outros materiais. Fundamentación teórica a partir da reflexión.
Práctica individual	Traballos a realizar na aula por parte do alumno, sexa presentacións, preparación de debates ou exercicios específicos
Práctica colectiva	Traballos a realizar na aula en grupo ou en pequeno grupo.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. <i>Titoría presencial:</i> O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inqedanzas que xurdan en cada caso. <i>Titoría electrónica:</i> O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

O alumno deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
EXAME: Con carácter obrigatorio, todos os alumnos deben realizar un exame para a avaliación dos contidos. Dito exame constará de dez preguntas de	TODAS	30%

resposta curta.		
ACTITUDE: Participación activa nas actividades de aula. Asistencia ás titorías. Puntualidade.	TODAS	10%
PROBAS PRÁCTICAS (listículos) Realización satisfactoria das probas prácticas semanais. Ditas probas prácticas serán baremadas da seguinte maneira: ben (3 puntos), correcto (2 puntos), insuficiente (1 punto) e non entregado (0 puntos)	TODAS	30%
TRABALLO Con carácter obrigatorio, todos os alumnos deben realizar un traballo individual para a avaliación das competencias en análise e investigación. O traballo deberá ter un mínimo de 2.000 palabras, e tratará sobre algún aspecto das artes do espectáculo que necesariamente deberá ser pactado previamente co profesor. O traballo deberá ser exposto en clase, e entregado con antelación á exposición.	TODAS	30%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo: Con carácter obrigatorio, aqueles estudantes que perdan o dereito á avaliación continua deberán realizar un traballo individual de 2.000 palabras sobre algún aspecto das artes do espectáculo pactado previamente co profesor.	TODAS	50%
Exame: Con carácter obrigatorio, aqueles estudantes que perdan o dereito á avaliación continua deberán realizar un exame que incluíra os temas impartidos en clase e algún caso práctico ou exemplo.	TODAS	50%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo: Con carácter obrigatorio, aqueles estudantes que perdan o dereito á avaliación continua deberán realizar un traballo individual de 2.000 palabras sobre algún aspecto das artes do espectáculo pactado previamente co profesor.	TODAS	50%
Exame: Con carácter obrigatorio, aqueles estudantes que perdan o dereito á avaliación continua deberán realizar un exame que incluíra os temas impartidos en clase e algún caso práctico ou exemplo.	TODAS	50%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS
Referencias básicas
ABAD CARLES, Ana (2004) Historia del ballet y de la danza moderna. Madrid: Alianza.   AMORÓS, Andrés & DÍEZ BORQUE, José María [eds.] (1999) Historia de los espectáculos en España. Madrid: Editorial Castalia.   FETTIG, Hansjurgen: Glove and rod puppets. Harrap, Londres.   LECOQ, Jacques (2009): El cuerpo poético. Alba, Barcelona.   SÁNCHEZ, José Antonio (2002): <i>Dramaturgias de la imagen</i>, Cuenca, Universidad Castilla-La Mancha.
Referencias complementarias

CASTILLA, Gabriel (1995): Telón de cielo. Cronopio azul, Bos Aires. DUNCAN, Isadora (2003) El arte de la danza. Madrid: Ediciones Akal

JARA, Jesús (2000): El clown, un navegante de las emociones. Proexdra, Sevilla. LABAN, Rudolf (1987): El dominio del movimiento. Fundamentos, Madrid.

MARKESSINIS, Artemis (1995) Historia de la danza desde sus orígenes. Madrid: Esteban Sanz. MURRAY, G. E MIJARES, R. (1995): El teatro de sombras. Árbol, Mexico.

OLIVA, César & TORRES MONREAL, Francisco (2005) Historia básica del arte escénico. Madrid: Cátedra. SÁNCHEZ, José A.: (Ed.) (1999) La escena moderna. Madrid: Ediciones Akal